

אלו טרפות פרק שלישי חולין

גב.

עין משפט נר מצוה

קבד א מ"י פ"ט מהלכות
שחיטה הל"טו סג
עשין סג טו"ש"ע י"ד סימן
נת ט"ף ח'
קבד ב ג מ"י פ"י מהל'
שחיטה ה"ל"א סג
עשין סג טו"ש"ע י"ד סי'
נד ט"ף א'
קבד ד מ"י שם ה"ב'
טו"ש"ע שם ט"ף ג'
קבד ה מ"י שם טו"ש"ע
שם ט"ף א'
קבד ו ז מ"י שם טו"ש"ע
שם ט"ף ג'

פזי רש"י

אישטריים [אישטריים].
קש (בעיקר המשמש
למרבץ הבהמות).
פישל"ש [פישל"ש].
אפנות.
צמיר"ש [צמיר"ש].
המבחה.
גלו"ד. דק חק.
מזגזג"א [דמזגזג"א].
הכול. מעור.

רבינו גרשום

דלא משריק: דבוקה
אמימר. סבר. כלומר עוף
שאוהזין אותו ברבך
חוששין משום ריסוק
אברים: בחד גפא כולי
עלמא לא פליגי דשרי.
כלומר דסמיך אנפא
אחריתי ולא משריק
נפשיה: כי פליגי בתרין
גפי. כלומר דביק בתרין
גפי: אלו הן רוב צלעותיו
שש מבאן שש מבאן
כלומר עשירין (ושלש)
[נשתין] צלעות הן שיש
בהן מוח ושתיים עשרה
הרוב. ומחציתן כלפי
שדרה כלומר היכא אמרין
דאי נשחברו רוב צלעותיה
טרפה מחציתן כלפי
שדרה: נעקרו ברוב צד
אחד כלומר (א) אפילו
שבע שנשתברו אין טרפה
עד שישחברו ברוב שני
צדדין. והא רב גיטרא
נמי קאמר כלומר נעקרה
צלע וחוליותיה ממה דהיא
בגיטרא: מכלל דרב
הנא ורב אסי צלע בלא
חוליא קא אמרי כלומר
טרפה וזו היא שנסברה
הצלע וחוליותיה קיימת
והא עולא בר זכאי סי'
(ג) נשחברו ברוב שני
צדדין כלומר דאיה טרפה
עד שישחברו ברוב שני
זה כלומר ברוב שני
וצלע מבאן זה כנגד זה
דגיטרא היא. והא כיון
דאמר ר' יוחנן ברוב שני
צדדין אי אפשר דלא
קיימת חיה זה כנגד זה
אלו הצלעות (השברות)
[העקרות] (1). בוכנא בלא
אסיתא כלומר שברות
שלא נעקרה חוליא כולה
הכא נעקרה חוליא עמה.
ותביעי להו דרב כלומר
שלא נעקרה חוליא כולה
ורב אסי אמרי צלע מן
וצלע מימן עם חוליא.
ותביעי להו דרב צלע
וחוליא אם טרפה אם לאו:
סברי ליבעו מיניה. חדא
בעיא דמפשי לן הוית
בעי. דאי בעינן מיניה
חדא צלע וחוליא עמה
ואמר לן טרפה סברי אם
כן מירתח רתח כלומר
אפילו אמר להו טרפה לא
צריכי ליבעו מיניה חדא דאם
כן דחדא [נמן] טרפה כי
כמה

קמניות אין בהן משום ריסוק אברים בו. אית ספרים דגרסי
במר הכי חמני אין בהם משום ריסוק אברים חפצי
יש בהם משום ריסוק אברים וכן יא לגרסת הקונטרס משמע דלא
הוה בכלל קמניו (1) וי"ל דקמניו מיירי בדברים דקים כמו עדשים ואורז
וזוחן: **והא רב נמי גיטרא**
קאמר. מעיקרה הויה אמי ליה דרב
שפיר דלמלא לן יו חשיב גיטרא
אבל כיון דחשיב הויה דרב כהנא
נצלה משום גיטרא דידיה נמי נצלה
היא: **א** הכי היינו דרב. לאו דרב
ממש דהויה דרב לאו גיטרא הויה
ודידהו הויה גיטרא ונצלה ללא כלומר
י'מרז הויה להו למפשי דהא עדיפא
מדרב: **סברי** מרתח רתח. אבל
אי צעו מיניה חדא אפילו אי מנכר
במתני לא רתח צמא שצאס להחמיר
וצסוף פרק שני דצמא (דף ל:): אין
מתישב כמו כלאן גבי הא דצעי
מיניה לוי מרבי כותב למחר צחון
לרבי יהודה מאי:

נעקרה צלע טרפה. פירש
בקונטרס אפילו צלע
אסיתא ור"ת מפרש עם האסיתא
דהא משמע לעיל צלע צלע חוליא
ליכא מאן דטריף עד דליכא רוב
לצלעות דפריך לרב כהנא ולרב אסי
מעולא צד (2) רבי זכאי ומרבי יוחנן:
אילמא
מכאן ואחת מכאן אמר רב בר חנה
אמר רבי יוחנן יובצלות גדולות שיש בהן מוח עולא בן זכאי אמר
נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין רבי יוחנן אמר
ה"בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני צדדין אמר רב י'נעקרה צלע וחוליא
עמה טרפה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן
וחוליא קיימת מהו אמר להו גיטרא קאמריתו והא רב נמי גיטרא קאמר
כי קאמר רב צלע בלא חוליא והא צלע וחוליא קאמר י'צלע וחצי חוליא מכלל
דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא אמרי והא רב גיטרא קאמריתו והאמר
עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין אמר לך התם
זה שלא כנגד זה הכא זה כנגד זה והאמר רבי יוחנן ברוב שני צדדין וברוב
שני צדדין אי אפשר דלא קיימת חד מינייהו זה כנגד זה התם בוכנא בלא אסיתא
הכא בוכנא ואסיתא אי הכי היינו דרב לא שמיע להו דרב וליבעו מיניה כדרב
סברי (3) ליבעו מיניה חדא דפריש לן תרתי דאי בעינן מיניה חדא הניחא אי אמר
לן טרפה כל שכן תרתי אי אמר לן כשרה אכתי תרתי קא מיבעיא לן אי הכי
השתא נמי דקא בעי מיניה תרתי הניחא אי אמר להו כשרה כל שכן חדא
ואי אמר להו טרפה אכתי חדא מיבעיא להו סברי אם כן מירתח קא
רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא והא קא אמרי ליה ולא רתח כיון דקאמר
להו גיטרא קאמריתו היינו ריתחיה (4) אמר רב רב רב שילא אמר
רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה וגולגולת שנחבסה ברובה ובשר
החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נעקרה צלע מעיקרה טרפה ורמינהו

כמה
בהמה שנפסקה בצמנעיתה אדם שואלים הא נצלה נמי היא כדאמר צפ"ק (נע"ד דף כה). והא רב נמי גיטרא קאמר. דכיון דנעקר כלל
וחוליא עמה הויה צלע שכנגדו שטמט אונפלה וקרי לה רב טרפה: **והאי חוליא.** והללע שכנגדה ממוצרת יפה בחצי חוליא קיימת: **מכלל**
דרב כהנא ורב אסי. צלע מבאן וצלע מבאן וכל החוליא קיימת צעו מיניה חדא ללע וקטת חוליא הא שטמט יפה דלמר דאפילו בחדא
מיטרפא ואינהו צעו תרתי אלא ודאי צלע בלא חוליא קצבו מיניה: **ואמר להו.** אינהו עלה גיטרא קאמריתו דאפילו נצלה נמי הויה בתמי:
(5) **ואמר עולא וכו'.** אלמא רובו צעין למיטרפא וכל שכן דבחדא לא מקריא נצלה: **ולרבי יוחנן.** דאמר אף נעקרו לא מיטרפא עד דליכא רוב שני
צדדין וכי מיעקרו שש מימין ושש משמאל ואפילו אלו ללד האורז ואלו ללד האליה אי אפשר דלא הויה אמנעית זה כנגד זה ואפילו הכי צעיל רובא
למיטרפא וכל שכן דבחדא לא מקריא נצלה דבשלמא מעיקרה הויה ס"ד דרב צלע וכולה חוליא קאמר ואינהו צעו מיניה ללע וקטת חוליא מבאן
וכן מבאן ואמנעיתה של חוליא קיימת אבל השתא דאוקמת דרב צלע וחצי חוליא קאמר ואינהו על כרחק צלע בלא חוליא קצבו ליה וקאמר להו
עלה גיטרא קאמריתו קשיא לן הא דרבי יוחנן ומשני התם רב כהנא ורב אסי: **בוכנא ואסיתא.** כלומר צלע וקטת חוליא ורבי יוחנן צלע בלא
חוליא: **אי הכי.** דרב כהנא ורב אסי צלע וקטת חוליא אמרי היינו דרב וזהו שטמטין ליה דבחדא נמי טריף ומאי תיבעי להו בתרתי: (6) **אסיתא.**
חור שבחליה שהללע תחבו צו היינו בחצי חוליא: **וליבעו מיניה וכו'.** בחדא דהא חדא אכתי לא קאמר להו ומרתח קצבו מיניה: **סברי אם**
כן מירתח קא רשא. ממהדורי דרב מינין למפשי מאי דינא דחדא דאי טרפה לא כשרה כל שכן חדא וזאי מחד לן טרפה בלא ריתחא
פשטינן מיניה דבחדא כסירה ליה כשרה דאי כסירה ליה בחדא נמי טרפה כי צעין בתרתי מהדר לן צריתחא למימר השתא בחדא טרפה תרתי
מיבעיא לכו אבל אי צעין מיניה חדא אפילו כסירה ליה בתרתי כשרה לא מהדר לן צריתחא למימר השתא בתרתי כשרה ללא איכפת ליה
אי תיסק אדעתין דבתרתי טרפה: **והא.** צעו מיניה בתרתי וסכירה ליה דבחדא נמי טרפה כדאמר רב לעיל נעקרה צלע וחוליא עמה ואוקימנא
חצי חוליא ואפילו הכי לא אהדר להו צריתחא דנפשט מינה לעקירת חדא: **כיון דקאמר להו גיטרא קאמריתו.** בתמי היינו ריתחיה דהכי
קאמר להו הא לא איבעי לכו למיבעי דנצלה נמי הויה אלא בחדא טרפה: **מעיקרה.** אפילו בלא אסיתא: **נחבסה.** מיניר"א ולא נפתחה:

בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה: כמה חסרון בשרה כלומר לענין נזיר לגלה שאינו מגולח אלא על מת שלם או על רוב בניינו או על רוב בנינו
וגולגולתו זהו רוב בנינו:

חול הדק לא חיישין. דמישמריק ואינו נכבש לעולם: **חול הגס.**
אזנים גדולות שבו מרסקין העוף כשנופל עליהם: **אזנן דריס.**
גם הוא נכבש ונעשה קשה: **סינא.** אישתריים צלע"ו. תמן של
חטים ושעורים: **בוגא.** חבילה: **חיטי** וכל דמיניהו. כגון שיפון

חול הדק לא חיישין חול הגס חיישין אבק
דרכים חיישין תיבנא ועביד בוגא חיישין
לא עביד בוגא לא חיישין חיטי וכל דמיניהו
חיישין שערי וכל דמיניהו (6) חיישין (7) כל מיני
קמניות אין בהם משום ריסוק אברים לבר מן
רוביא חימצי אין בו משום ריסוק אברים
חפצי יש בו משום ריסוק אברים כללא
דמלתא כל מידי דמשריק אין בו משום ריסוק
אברים לא משריק יש בו משום ריסוק אברים
דבוק רב אשי שרי אמומר אסר בחד גפא
דכולי עלמא לא פליגי דשרי כי פליגי בתרי
גפי מאן דאסר אמר לך היכי ניקום ומאן דשרי
אמר לך אפשר דניקום אעיקבי דגפי ואיכא
דאמרי בתרי גפי כ"ע לא פליגי דאסיר כי
פליגי בחד גפא מאן דשרי אמר לך אפשר
דפרח בחד גפא ומאן דאסר כיון דבהאי לא
מצי פרח בהאי נמי לא מצי פרח והילכתא
"בתרי גפי אסיר בחד גפא שרי": נשתברו
רוב צלעותיה: תנו רבנן אלו הן רוב
צלעות שש מכאן ושש מכאן או אחת עשרה
מכאן ואחת מכאן אמר זעירי י'ומחציתן כלפי
אמר רבי יוחנן יובצלות גדולות שיש בהן מוח עולא בן זכאי אמר
נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין רבי יוחנן אמר
ה"בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני צדדין אמר רב י'נעקרה צלע וחוליא
עמה טרפה אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב נעקרה צלע מכאן וצלע מכאן
וחוליא קיימת מהו אמר להו גיטרא קאמריתו והא רב נמי גיטרא קאמר
כי קאמר רב צלע בלא חוליא והא צלע וחוליא קאמר י'צלע וחצי חוליא מכלל
דרב כהנא ורב אסי צלע בלא חוליא אמרי והא רב גיטרא קאמריתו והאמר
עולא בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד נשתברו ברוב שני צדדין אמר לך התם
זה שלא כנגד זה הכא זה כנגד זה והאמר רבי יוחנן ברוב שני צדדין וברוב
שני צדדין אי אפשר דלא קיימת חד מינייהו זה כנגד זה התם בוכנא בלא אסיתא
הכא בוכנא ואסיתא אי הכי היינו דרב לא שמיע להו דרב וליבעו מיניה כדרב
סברי (8) ליבעו מיניה חדא דפריש לן תרתי דאי בעינן מיניה חדא הניחא אי אמר
לן טרפה כל שכן תרתי אי אמר לן כשרה אכתי תרתי קא מיבעיא לן אי הכי
השתא נמי דקא בעי מיניה תרתי הניחא אי אמר להו כשרה כל שכן חדא
ואי אמר להו טרפה אכתי חדא מיבעיא להו סברי אם כן מירתח קא
רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא והא קא אמרי ליה ולא רתח כיון דקאמר
להו גיטרא קאמריתו היינו ריתחיה (9) אמר רב רב רב שילא אמר
רב מתנא אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה וגולגולת שנחבסה ברובה ובשר
החופה את רוב הכרס ברובו טרפה נעקרה צלע מעיקרה טרפה ורמינהו

בהמה שנפסקה בצמנעיתה אדם שואלים הא נצלה נמי היא כדאמר צפ"ק (נע"ד דף כה). והא רב נמי גיטרא קאמר. דכיון דנעקר כלל
וחוליא עמה הויה צלע שכנגדו שטמט אונפלה וקרי לה רב טרפה: **והאי חוליא.** והללע שכנגדה ממוצרת יפה בחצי חוליא קיימת: **מכלל**
דרב כהנא ורב אסי. צלע מבאן וצלע מבאן וכל החוליא קיימת צעו מיניה חדא ללע וקטת חוליא הא שטמט יפה דלמר דאפילו בחדא
מיטרפא ואינהו צעו תרתי אלא ודאי צלע בלא חוליא קצבו מיניה: **ואמר להו.** אינהו עלה גיטרא קאמריתו דאפילו נצלה נמי הויה בתמי:
(5) **ואמר עולא וכו'.** אלמא רובו צעין למיטרפא וכל שכן דבחדא לא מקריא נצלה: **ולרבי יוחנן.** דאמר אף נעקרו לא מיטרפא עד דליכא רוב שני
צדדין וכי מיעקרו שש מימין ושש משמאל ואפילו אלו ללד האורז ואלו ללד האליה אי אפשר דלא הויה אמנעית זה כנגד זה ואפילו הכי צעיל רובא
למיטרפא וכל שכן דבחדא לא מקריא נצלה דבשלמא מעיקרה הויה ס"ד דרב צלע וכולה חוליא קאמר ואינהו צעו מיניה ללע וקטת חוליא מבאן
וכן מבאן ואמנעיתה של חוליא קיימת אבל השתא דאוקמת דרב צלע וחצי חוליא קאמר ואינהו על כרחק צלע בלא חוליא קצבו ליה וקאמר להו
עלה גיטרא קאמריתו קשיא לן הא דרבי יוחנן ומשני התם רב כהנא ורב אסי: **בוכנא ואסיתא.** כלומר צלע וקטת חוליא ורבי יוחנן צלע בלא
חוליא: **אי הכי.** דרב כהנא ורב אסי צלע וקטת חוליא אמרי היינו דרב וזהו שטמטין ליה דבחדא נמי טריף ומאי תיבעי להו בתרתי: (6) **אסיתא.**
חור שבחליה שהללע תחבו צו היינו בחצי חוליא: **וליבעו מיניה וכו'.** בחדא דהא חדא אכתי לא קאמר להו ומרתח קצבו מיניה: **סברי אם**
כן מירתח קא רשא. ממהדורי דרב מינין למפשי מאי דינא דחדא דאי טרפה לא כשרה כל שכן חדא וזאי מחד לן טרפה בלא ריתחא
פשטינן מיניה דבחדא כסירה ליה כשרה דאי כסירה ליה בחדא נמי טרפה כי צעין בתרתי מהדר לן צריתחא למימר השתא בחדא טרפה תרתי
מיבעיא לכו אבל אי צעין מיניה חדא אפילו כסירה ליה בתרתי כשרה לא מהדר לן צריתחא למימר השתא בתרתי כשרה ללא איכפת ליה
אי תיסק אדעתין דבתרתי טרפה: **והא.** צעו מיניה בתרתי וסכירה ליה דבחדא נמי טרפה כדאמר רב לעיל נעקרה צלע וחוליא עמה ואוקימנא
חצי חוליא ואפילו הכי לא אהדר להו צריתחא דנפשט מינה לעקירת חדא: **כיון דקאמר להו גיטרא קאמריתו.** בתמי היינו ריתחיה דהכי
קאמר להו הא לא איבעי לכו למיבעי דנצלה נמי הויה אלא בחדא טרפה: **מעיקרה.** אפילו בלא אסיתא: **נחבסה.** מיניר"א ולא נפתחה:

בעינן מיניה אלו טרפות מירתח רתח חדא טרפה תרתי מיבעיא: שנחבסה לשון נשברה: כמה חסרון בשרה כלומר לענין נזיר לגלה שאינו מגולח אלא על מת שלם או על רוב בניינו או על רוב בנינו
וגולגולתו זהו רוב בנינו:

(6) ז"ל אפי' לא נעקרו רק ששה עשרה נשחברו און טרפה וכו'. (7) נראה דל"ל בן זכאי אמר נעקרו ברוב צד אחד כלומר דליעה טרפה עד שעקרו ברוב מחד חדא.